

PREDICATORIULU

SATEANULUI ROMANU.

SCRIERE PERIODICA

pentru

predici si alti articuli dein sfer'a basericésca.

Predica la Inviarea Domnului (SS. Pasci). I.

„Pre Isusu Nazarineanulu celu restignitu 'lu cautati?

A inviatu nu este 'aicea!“ Marcu, c. XVI. v. 6.

Christosu a inviatu, alelui'a! Acést'a este dîu'a, carea o-a facutu Domnulu, se ne bucuramu si se ne veselîmu intr'ens'a!

Cu adeveratu avemu cauza a ne bucurá, pentru-cà déca a inviatu Christosu din morti, sî noi de siguru vomu invia, — déca a inviatu Christosu din morti: suntu adeverate pana intr'unu cuventu tóte acelea invetiaturi, cari ni le-a vestitu Sórele dreptatiei Isusu Christosu si ni le pune inainte sant'a mama baserica de a le crede cu deplinatate. Sant'a mama baserica ne invétia, cà Christosu a inviatu, e dreptu dara sî ace'a: cà sî noi vomu invia!

Decumv'a inse nu invia Christosu, atunci neci noi nu amu invia, — oh, atunci indarnu ar' fí invetiatur'a santei mame baserice, indarnu ar' fí atunci sî credenti'a nóstra.

Se ne bucuramu dreptu-ace'a si se ne veselîmu in dîu'a de astadî, pentru-cà Christosu cu adeveratu au inviatu! *Pre Isusu Nazarineanulu celu restignitu 'lu cautati?* dîce angerulu catra femei — *A inviatu, nu este aicea!...*

éca loculu unde a jacutu Domnulu. Christosu a inviatu dara cu adeveratu, éca e golu sî loculu unde a jacutu densulu!

Santulu Paulu eschiama: cà ori-cene — fîa chiaru angeru din ceriu, — ar' predicá altu-cev'a si nu ace'a ce predica sant'a baserica despre invierea Domnului: se fîa anatema (adeca: blastematu seau afurisitu)!

Se ne bucuramu dreptu-ace'a, I. m., si se ne veselimu, cà nu-numai invierea Domnului nostru Isusu Christosu ne asigura cà óre-candu sî noi vomu inviá, ci chiaru sî sant'a Treime.

Cà neci Tatalu Domnedieu, neci Fîiulu Domnedieu, neci Spiritulu Santu Domnedieu nu voiesce ca trupulu omului se se desfiintieze, — ci sî Tatalu sî Fîiulu sî Spiritulu santu Domnedieu voiesce, cá trupulu omului cu sufletulu deimpreuna in veci se vieze; tocmái pentru ace'a dara: de amu sî morí, totu vomu inviá, — cà voiesce unulu Domnedieu in Sant'a Treime.

Acést'a voiescu a vi-o aretá, Iubitii mei! in dñu'a invierei Domnului. — Fiti cu atentiune!

Tatalu Domnedieu voiesce, cá trupulu nostru cu sufletulu impreuna se vietuésca in veci. — Dara me veti intrebá cà de unde se póte aretá, cà Tatalu Domnedieu nu voiesce cá trupulu omului cu sufletulu se se desfiintieze. Ace'a se vede I. m., din destinatiunea, care Domnedieu o-a pusu omului creatu dupa tipulu si asemenarea s'a. — Domnedieu asia a creatu pre omu, cá trupulu, precum sî sufletulu se-i fîa vecinicu si cu tóte acestea: Adamu dupa o viétia de 930 de ani, a adormitu. Mathusalemu imple-nindu 969 de ani a adormitu — si asia toti ómenii dela inceputulu lumei pana in dñu'a de astadí. — Inse candu a

creatu Domnedieu pre omu nu i-a pusu hotaru vietiei lui. Asia sant'a Scriptura apriatu ne spune, că *Domnedieu n'a creatu mórtea!* ¹⁾ Domnedieu a facutu pre omu — nemoritoriu; dara prin pism'a deavolului a intratu mórtea in lume. — Stramosiulu nostru Adamu adeca, s'a lasatu a se insielá prin deavolu si calcandu porunc'a lui Domnedieu, a facutu pecatulu, in acarui'a pedépsa apoi a intratu mórtea in lume.

Decumva Adamu nu s'ar' fi lasatu a se amagi de femeia, si femeia de deavolu, si déca n'ar' fi facutu pecatu, atunci neci noi nu amu fi pecatuitu in elu, adeca amu fi fora mórte — nemoritori — víui amu intrá in raiu, — inse *pedéps'a pecatului este mórtea*, díce s. Pavelu ²⁾, — asemena s. Petru díce că: *prin unu omu á intratu pecatulu in lume si prin pecatu mórtea* ²⁾.

E adeveratu dara, că Domnedieu n'a creatu mórtea, neci póte voi dara cá trupulu omului se se desfiintieze, ci voi'a lui Domnedieu e cá trupulu cu sufletulu impreuna se vietuésca in veci.

Pecatulu lui Adamu a adusu mórte in lume, — si decumv'a mórtea acést'a ar' fi vecinica, incátu neci candu nu amu invia: atunci deavolulu ar' fi mai puternicu decâtu Domnedieu, incátu deavolulu prin pecatulu omului ar' strica lucrarea lui Domnedieu. — Judecáti Iubitii mei crestini, că póte unu omu cu mente sanetósa cugetá unele cá acestea? — cu adeveratu nimenea. — De unde se vede că de-sî morimu, totusi vomu invia, in asta sperantia a traitu si moritu stramosii si parentii nostri, in ast'a sperantia traimu si vomu mori sî noi candu ni-a veni ór'a.

¹⁾ Ep. contra Romani c. VI. v. 23.

²⁾ Ep. s. Petru c. V. v. 12.

Cum a eschiamatu patriarchulu Jobu in amaratiunea chinuriloru s'ale, potenu eschiamá sî noi in viéti'a si in ór'a mortiei nóstre: „*Sciu cà Mantuitoriulu meu traiesce si cà in diu'a cea de apoi voiú inviá dein pamentu si me voiú incungiurá cu pelea mea, si in trupulu meu voiú vedé pe Domnedieulu meu.* ¹⁾ Scíu cà Mantuitoriulu meu traiesce, — óre de ce Mantuitoriu vorbesce s. Patriarchu? cu adevveratu de Isusu Christosu, apromisu in paradisu stramosiloru nostri cadiuti in pecatu, de Isusu Christosu, pre care Domnedieu dupa mare indurarea lui l'a tramisu in lume la implenirea temporeloru cá luandu pre sene peccatele nóstre, *se invíe pre toti câti in Adamu au moritu* ²⁾.

Isusu Christosu Domnedieulu nostru inca voiesce cá sufletulu cu trupulu se ffa eternu (vecinicu), adeca voiesce, ca de vomu morí, éراسi se inviamu.

Cà alt'mentrea / ce intielesu ar' si avé numele celu santu Isusu? care insémna atát'a câtu Rescumperatoriu si Mantuitoriu alu nostru alu tuturoru.

Isusu Christosu a restornatu imperatí'a pecatului, versandu-si sangele seu prea scumpu spre iertarea „*peccatoru nóstre*“ . . . . Mórtea inse e pedéps'a pecatului; acum de ar' fi mórtea domnitóre preste noi, atunci Isusu Christosu nu ni-ar' fi rescumperatu dela pecatu, inse fiendu-cà Isusu Christosu ni-a rescumperatu dela pecatu càci si-a versatu sangele „*spre iertarea peccatoru nóstre*“ — rescumperatuni-a dara sî dela mórte prin invierea lui.

Isusu Christosu díce: *Si va vení ór'a si acum'a este, candu toti celi ce suntu in mormente, voru audí viersulu fíiului lui Domnedieu, si voru esí celi ce au facutu bene spre viéti'a de veci éra celi ce au facutu rele, spre judecata.*

¹⁾ C. Jobu c. XIX, v. 25.

²⁾ S. Ap. Paulu I. Ep. Corint. c. XXV, v. 22.

*Ast'a e voi'a Parentelui celui ce m'a tranátsu, — cá dein toti cei ce mi-au datu mie, se nu pierdu neci unulu, ci se-i inviezu in diu'a cea mai de pre urma! — Ce cuvente maretie suntu acestea si ce mangaiare dulce cuprindu ele intru sene. — Oh, si la mormentulu amicului seu Lazaru, cum a eschiamatu Isusu dícundu: *Eu sum invierea si viéti'a, celu-ce crede intru mene, desî móre totu este viu. Vîu este si va tí asia-dara sufletulu nostru.**

Precum dara Tatalu Domnedieu, asia si Ffiulu Domnedieu voiesce cá sufletulu impreuna cu trupulu se fía eternu (vecinicu), — ori cu alte cuvente, noi deca vomu morí, érasiu vomu inviá.

Sant'a scriptura ne invétia, cà: noi suntemu baseric'a Spiritului santu, — pentru ace'a Domnedieu locuiesce intru noi, — vai de acel'a ce strica baseric'a Spiritului santu, care suntemu noi. U. I. / Central University Library Cluj

Stramosiulu Adamu a departatu dela sene Spiritulu santu prin pecatu, prin carele a intratu mórtea in lume. Domnedieu a creatu pre omu in santienia si dreptate, acést'a stare inse o-a pierdutu facîndu pecatulu, ca in ace'a clipita, in care stramosiulu a facutu pecatulu, intru ace'a a si departatu dela sene pre Spiritulu santu si s'a facutu mosceanu mortiei, — ca pana-ce a locuítu Spiritulu santu intru ei, au fostu basereca Spiritului santu, dein ce óra inse au departatu dela sene Spiritulu santu prin pecatu, au ruinatu baseric'a Spiritului santu, adeca s'au facutu demni (vrednici) de mórte.

Spiritulu santu ne-a facutu pre noi baserica lui-si santíta, vecinica; inse noi prin pecatu voímu a-lu departá dela noi, adeca a ne face servi mortiei, ce Spiritulu santu nu voiesce, — ci voiesce se-i fímu baseric'a lui-si santíta, sí in acést'a sí in ce'alalta viétia. Déca inse Spiritulu santu

nu voiesce mórtea, atunci nu póte se voiéscá neci pecatulu acarei pedépsa neincungiurata e mórtea, — voiesce dara Spiritulu santu cá trupulu nostru impreuna cu sufletulu se ffa vecinicu, ori voiesce cá de vomu mori érasiu se inviãmu.

Acést'a o voiesce dara Tatalu, Fíiulu si Spiritulu santu si óre unde se se afle I. m. putere, carea se se póta pune in contr'a (in protiv'a) unuí'a Domnedieu in sant'a Treime inchinatu si maritu.

Ore nu-i destulu de puternicu Domnedieu, cá din ace'a pulvere pucina, care a remasu din putrediunea trupului, se invieze érasiu trupulu acel'a, carele odinióra l'a creatu din nemic'a? — Óre puterea unuí'a nascutu Fíiu — Domnedieu de o fientia cu Tatalu — nu e destula pentru de a impreuná sufletulu cu trupulu, redicându la o nóua viétia pre celi adormiti, precum elu insusi s'a redicatu la o nóua viétia, inviendu a trei'a dí cu putere si cu marire intru adeveru domnedieésca! — Óre fiendu noi baseric'a Spiritului santu, se nu voiéscá Acel'asiu Spiritu santu a'si reedificá síe-si acést'a baserica, adunanda tierin'a ruineloru ei prin redicarea nóstra la o nóua viétia!?

Domnedieu asié-dara nu a creatu mórtea si fiendu-cà nu o-a creatu neci nu póte se o lase purerea invingutória asupr'a fientieloru create dupa tipulu si asemenarea lui. Éca I. m., cu câta maríre a inviatu din morti Isusu Christosu celu restignitu! Cum a reinoitu in Christosu viéti'a, intr'atât'a, încátu mórtea nu póte stinge viéti'a omului decâtu fórte pre pucinu tempu. Cu adeveratu dara vomu inviá pentru-cà sí Christosu a inviatu.

In Adamu amú moritu cu totii, inse érasiu inviamu cu totii in Isusu Christosu Domnulu nostru. — In ast'a privintia nu avemu a ne indoí nemic'a, avemu inse a ne

umplé de grigia, pentru-cà e dreptu cà toti vomu invia,
dara nu toti vomu stralucí! *Vent-va br'a* — dîce Domnulu,
si acum'a este, candu toti cei ce suntu in mormenturi voru
audí viersulu fîiului lui Domnedieu, si voru esí cei ce au
facutu bene intru invierea viétiei, éra cei ce au facutu rele
intru invierea judecatiei. Viétia seau judecata, fericire veci-
nica ori pedépsa vecinica va fi partea nóstra in dñu'a
cea de pre urna a judecatiei.

Óre la care din acestea dóue ne gatimu noi? Christosu a inviatu dein morti, — se inviamu I. m. sî noi intru elu dein mórtea peccatului si atunci in dñu'a judecatiei vomu stralucí cu marire si cu onóre.

La tene este tóta speranti'a nóstra O Christóse prea indurate! Nu ne lasá dreptu-ace'a Isuse alu nostru, ci ne intende indurarea T'a si ne spriginesce si intaresce in contr'a ispiteloru, cá se sporimu intru santieni'a T'a, cá asiá la dñu'a judecatiei se ne affi demni a ne numerá între Santii Tei. — Oh mam'a nóstra, prea indurata Maria, carea te-ai aflatu démna a nasce pre dulcele nostru Christosu, rógà-te pentru noi peccatosii, cá precum a inviatu Elu astadî dein mormentu cu marire si cu onóre, asié se inviamu sî noi candu va vení se judece víí si mortii, rógà-te Ffiului teu si Domnedieului nostru pentru noi peccatosii, cá de vomu morí, érasiu se inviamu, pentru-cà credemu si marturisimu, cà *Christosu a inviatu din morti, si cu mórtea s'a pre mórte a calcatu si celoru din mormenturi viétia le-a daruitu, si nóue ne-a daruitu viétia vecinica, inchinamu-ne invierei lui cea de a trei'a di. AMINU.*

Alessiu Anderko homorodanu.

Predica la Invierea Domnului (SS. Pasci). II.

„Pre Isusu Nazarineanulu celu restignitu 'lu cautati?
A inviatu nu este aicea! Marcu, c. XVI, v. 6.

Cene ar' fi crediutu, cà una fapta atâtu de învederata precum fú scolarea din morti a Mantuitoriului Isusu Christosu, se va poté denegá de Israelitii orbiti si rateciti? — Si intru adeveru înviarea lui Isusu s'a negatu atunci de Judei, — se néga astadî nunumai de filii acestor'a, de acestea lipitori ràtecite si împrâsciate preste intréga suprafaci'a pamentului, — ci sî de unii învetiati crestini, — precum se numescu ei; de-sî in fapta se aréta prin filosofi'a loru a fi cei mai neinvetiati si mai nefericiti ómeni din lume; càci se nisuiescu a împrasciá întunerecu dîu'a pre la amédî.
Ei iubescu mai multu întunereculu decâtu lumin'a!

Judeii cei vechi nu voíra a socotí intru nemicu dovedíle inviarei Domnului, pentru-cà nu voíra a audí de acestea; asemenea necredentiosii moderni — nu au altu temeiu a necredentiei loru decâtu acest'a: *cà nu voiescu a crede: càci nu vréu, — adeca 'si inchidu ochii inaintea sórelui adeverului.*

Dar' învingutoriulu mortiei, curatîtoriulu pecatelorú nóstre chiaru asia se va portá facia de acesti necredentiosi, precum facia de Judei, cari ratecescu, cá fluturii batuti de grindina, dîn o tíera in alt'a. — Cene e uitatu de Domnedieu, pentru necredenti'a s'a, nu o se guste bene. — Degetulu Domnului nu-'lu va trece.

Dar' noi Crestiniloru se vedemu inviarea Domnului cá o fapta împlenita in faci'a toturorú necredentiosilorú, cari nu au voitu si nu voiescu a scí de ea!

Nece una intemplare din lume nu are dovedi atâtu de

tari si convingat6rie c6 si inviarea Domnului Isusu Christosu. Profetii au pred6su-o f6rte limpede:

„*G6ci tu nu vei las6 pre Cuventulu Ten se v6da putredine!*“¹⁾ — Chiaru Isusu a 6ncredentiatu pre 6nvetiacei demulte-ori despre 6nviarea s'a. — Inaintea inamiciloru sei d6se: „*spargeti baseric'a ac6st'a*“ — intielegundu baseric'a trupulu seu — *si eu in trei d6le o voiu zid6*“²⁾. S6-'si tien6 cuventulu!

A trei'a d6 sparse intunecimea mormentulu c6 unu triumfatoriu imbracatu in maiestate domnedi6esca.

A trei'a d6 grop'a se afl6 g6la. Ac6st'a o vediura inimicii lui Christosu si totu Jerusalimulu. Si 6re cene a instrainatu trupulu lui Isusu din mormentu? Inimicii seau amicii lui? De buna-s6ma nu inimicii! Loru le-au jacutu la anima, c6 dupa trei d6le se p6ta arat6 trupulu Rescumpeatoriului la toti, c6 se d6 de mentiuna pred6cerea despre 6nviarea s'a cea de a trei'a d6; ei nu au voitu a ascunde trupulu lui Isusu, c6 dupa trei d6le se p6ta d6ce toturoru: 6ca, vedeti ac6 e grop'a, ac6 e si trupulu lui, elu nu a 6nviatu, nu si-a 6mplenitu cuventulu, elu f6 unu 6nsielatoriu! Inimicii lui Christosu asia dara nu au potutu ascund6, s6u 6nstrein6 trupulu Domnului. D6ra amicii, 6nvetiecei, credentiosii sei a facutu ac6st'a? Dar' si ac6st'a nu f6 cu potentia. Au nu ne spune n6ue Evangelistulu c6 indata dupa 6ngroparea Domnului — fariseii si mai marii popiloru si-au adusu amente despre profet6'a lui, c6 *a trei'a d6 v6 invi6*? Se dusera deci la Pilatu si d6sera: D6mne acestu stricatoriu de poporu fiendu 6nca in vietia a disu, c6 a trei'a d6 v6 invi6, de ace'a lasa se se padi6esca gr6p'a pana

¹⁾ Psalmu XVI. 10.

²⁾ Ev. Joanu II. 19.

la dñu'a a trei'a, cá nucumv'a se-lu fure învetieceii lui, si se dîca cà a inviatu, càci *atunci ar' fi mai rea ratecirea cea de-apoi cá cea de antaiu!* — „*Faceti cum sciti!*“ le dîse Pilatu. Si facura în adevèru cum poftea. Pusera vigilie poternice (stràgi) ingiurulu mormentului, mersera ei însii de se uitara in grópa cà inlontru e trupulu Domnului, si apoi pusera sigilulu împeratescu pre pétra. — Cine ar' fi acum'a asia de nepreceptu, cá se cugete, cà învetieceii au tostu asia de curagiosi, incatu se strabata printre ostasii înarmati cá se redice pétr'a cea grea si asia neobservati de neme se duca trupulu lui Isusu? — Noi numai cu catev'a dñle mai 'nainte, la patimele Domnului, am vediutu ce curagiu au avutu acesti pescari seraci. Ei se aratara cá cei mai fricosi omeni din lume. Nece frundi'a plopului suflata de ventu nu tremura asia cum tremurara învetieceii lui de fric'a Judeiloru. Candu s'au prensu Isusu, — toti 'lu parasira, Petru celu mai aprigu dintre toti, care s'a aperatu pana la unu tempu si cu sabi'a, înca 'lu urma numai din departare, ba la port'a divanului se lapedà de Christosu de trei ori inaintea servitórei. Si acestea oi fricóse, respandite, descuragiate — *deodata* se se fie prefacutu in lei furiosi si se nesocotésca armele persecutoriloru? Se fi strabatutu învetieceii lui pâna la mormentu si se se fi încumetatu a restorná pétr'a pre carea abia o ar' fi potutu trage unu caru cu patru boi? — Oh! ce afirmare ridicula si nesocotita! Ce mentiuna cornuta — dela cei ce dñeu acést'a! . . . .

Dar' totusi grop'a lui Isusu a trei'a dñ erá deschisa, góla. — Petr'a cea mare restornata. Ast'a o vediura fariseii, mai marii popiloru, divanulu ba totu Jerusalemulu. — Inimicii lui Christosu de buna séma nu au luat trupulu; Amicii lui nece asia. — Ce ne remane dar' decatu cá se

cantamu cu mirés'a Domnului, cu Mam'a Baserica: „*Christosu a înviatu din morti si calcându cu mörtea s'a mörtea, celoru din mormente le-a daruitu viétia?*!” ce ne mai remane, decatu cá se strigamu pleni de bucuría: Mantuito-riulu a înviatu din morti, si-a împlenitu cuventulu, precum l'a disu! Si oh Domnedieulu meu! In ce întunerecu órbeca nefericitulu omu, care e lipsitu de darulu teu! . . Judeii în-deretnici si orbiti la sufletu vedfura gróp'a góla, îngalbenira, scrisnira din denti, stetera înuimiti, rusínati, turburati, li se întunecara de nou crerii *si nu crediura*, càci nu voira a crede.

Nu credfura, — si de-atunci darulu lui Domnedieu i-a parasitu. — Seau unde e Jerusalemulu, cetatea cea tare, re-siedenti'a regiloru judei, loculu casei Domnului? Unde e poporulu pre careu sî-l'a alesu Domnulu sîe-si de nému santu, pre care l'a luminatu cu lumin'a sa, carui'a i-a datu in Sinai legea s'a si profeti mari spre cunoscienti'a ade-verata a lui Domnedieu? Oh! dupa rusínós'a necredentia întru înviatulu nostru Domnu si Rescumperatoriu i-a para-situ darulu lui Domnedieu. In Jerusalemu n'a remasu pétra pre pétra, — precum a predísu Isusu, si acum'a de-abiá, seau dóra nu se scie nece loculu, pre care a statu; milióne din poporulu judeu au cadíutu sub sagetfle cesariului romanu; ér restulu din acestu nému uitatu de Domnedieu ratecesce in o respíre comuna prin lume fora rege, fora preoti, fora baserica, fora jertfa portându si acum'a sigilulu resbunarei Domnului pre fruntea lui!

Dá, asia patiescu cei ce uita pre Domnulu.

Suntu sî astadî multi, mai alesu unii din carturarii celi mai flusturati cari 'si batu jocu de legile santei Ba-serice. Asiu ff pré lungu déca v'asiu descrie cararile ra-

tacite pre cari câmpuescu acesi fili ai resfaciarei. Multiamescu numai Domnedieului celui de susu, că in acésta colonía crestina, si preste totu in poporulu nostru romanu nu au strabatutu veninulu învetiaturei loru! Veni-vá inse preste celi rei mâni'a Domnului cá si preste poporulu juden. *Cei necredentiosi nu o se guste bene. Degetulu lui Domnedieu nu-i vá trece; si cu atat'a se le damu pace si se nu damu audiu vorbeloru loru.*

Ci astadi, fiendu-cà e dîu'a *inviàrei*, Domnului, dîu'a *luminei*, dîu'a *desfetarei*, dîu'a onoratelotu Pasci se cuvene cá *unii pre altii se ne imbraciosiamu* si cu sarutare dulce se strigamu: *pascele celea frumóse, pascele celea santíte nóue astadi s'au aratatu, pascele Domnului, pascele celea marite ne-au resaritu. O! pascele, mantuïrea de întristare, cà astadi din mormentu, cà din o camara stralucindu Christosu — pre muieri de bucuria le-au umplutu dicîndu: spuneti Apostoliloru!* (Laude Domin. Pasc.); se aducemu si noi astadi, cá sî muierile celea pie, miresmele cugeteloru nóstre curate Domnului, sciîndu cà *inviarea Domnului Christosu* este tîfî'n'a, prelanga care se înverte tóta credenti'a crestina, càci, precum dise si Apostolulu, — *déca Christosu nu a inviatu — zedarnica este credenti'a nóstra!* Se iertamu tóte pentru *inviare*, si se conglasuimu totu-mereu cu sant'a Mam'a Baserica: *Christosu a inviatu din morti, cu morte sa pre mórte calcandu, — celoru din mormînte viétia le-a daruitu!* AMINU.

Silviu B. Sohor'a.

Preparatiunea trupurilor mortiloru pentru inmormentare.

— STUDIU LITURGICU. —

— *Premiatu cu diece galbeni imperiali.* —
(Contenutare).

4. Culcarea trupului in secrú si espunerea cu cruce sî între lumine.

Ori câtu se fia de mare line'a marcala, ce o-au trasu postulatele convietuirii sociale între omu si omu, între imperati si supusi, între avuti sî seraci, între domni sî servi, între invetiati si neinvetiati, o sterge mórtea cu suflarea sa ghiaciósa! Siediutu-a pe tronul cu schiptrulu poterii in mana, cu coron'a maririi in giurulu templeloru sale; séu portatu-a jugulu vietiei sglitu la vetr'a rece a unei colibióre serace, prin ale carei creature intra sî esu venturile dupa placu; nu e întrebare, nu preferire, nu esceptiune; sî unulu sî altulu, cel'a depe 'naltímea tronului seu, ca cest'a dela pragulu vetrei sale cauta se descinda captivu in ace'a mica locuintia care abia e in stare a-i cuprinde trupulu ferecatu in catusiele mortii.

Trupulu spelatu, unsu, imbracatu se asiedia *intr'unu secrú* seau cosciugu, cum se mai numesce.

Secriele usitate la crestini erau, cum adeveresce s. Ambrosiu, de comunu de lemnu ⁶⁹⁾. Dar' cà nu lipseau neci secrúe de metalu pretiosu, la cei mai avuti, ni-e marturu *Eusebiu*, care scrie despre *Constantinu*, ca trupulu lui fá asiediatu in secrú aurú. ⁷⁰⁾

⁶⁹⁾ „Feretrum ligneum est.“ [S. Ambros. in cap. II. Lucae]

⁷⁰⁾ „Militares acceptum corporis ipsius tabernaculum in auream capsam collocarunt.“ [Euseb. De vita Constant. IV.]

Trupulu in secrú se pune de comunu pe dosu, cu faci'a in susu, cu manele compuse pe pieptu in form'a crucii, dandu-i-se intruneori in mane si semnul scumpu alu mantuirei nostre, s. cruce; remanendu rezervatu pentru ministrii altariului privilegiulu distinctivu, de a portá sî in mórte pe pieptulu loru acelu codice ddiiescu, alu carui interpreti autorisati de susu au fostu in viétia, — s. evangelia.

Trupulu culcatu astfeliu in secrú, erá datina a-lu acoperí cu velu curatu, ce'a ce la inceputu, candu portau secriele la momentu deschise, se faceá din cauza, a crutiá ochii publicului de privirea gretiosa a cadavrului; éra mai tardú fu retienutu, spre a conferí sî prin acést'a la decorea esterna a ingropatiunei.

Velulu erá demulteorí din materia forte pretfiosa; càci s. *Jeronimu* vorbesce de velu auritu, ⁷¹⁾ sî *Eusebiu* amintesce de invelitóre de purpuru la inmormentarea marelui *Constantinu* ⁷²⁾; lucru, care degeneratu in lucsu, s. *Jeronimu* 'lu condamna ca unu abusu, aretandu la acele veluri scumpe cá la nesce ornate straine, in cari Mantuitoriulu Christosu nu cunosce vestmentulu invetiaceiloru sei, pre cari a voitu a-i vedé luminandu in vestmentulu umilintiei dupa modelulu maretin alu vietiei sale, care ni-lu lasà cá una sacra ereditate spre acomodare sî imitare ⁷³⁾. Asiediatu astfeliu trupulu in secrú, remane espusu pe ceva piedestalul mai inaltu seau in baserica, seau in casa, pana la

⁷¹⁾ „Aureum feretro velamen obtenditur.“ [S. Hieron. epist. XXVII in epitaph. Paulae.]

⁷²⁾ Illamque (capsam auream) purpurato operculo obtexerunt.“ [Euseb. loc. cit.]

⁷³⁾ „Videbatur mihi Christus tunc de coelo clamare: non agnosco vestes, amiatu iste non est meus, hic ornatus alienus est.“ [S. Hieron. loc. cit.]

or'a inmormentarei; datina, ce și-tinde radecinele sale pana susu la secele prime ale crestinitatii.

Paulinu scrie in viéti'a santului *Ambrosiu*, cà trupulu lui dupa mórte fu dusu la baserica, unde remase espusu tota nóptea, ⁷⁴⁾.

Astfeliu *Eusebiu* despre *Constantinu* ⁷⁵⁾. *Pelagia* dupa *Gregoru* de Turu se roga cu buze de morte, a nu fi indata ingropata, ca se nu fia lipsiti de privirea trupului ei casnicii, consangeni si toti, cei ce aru dorí se o véda in morte. ⁷⁶⁾

Astadi espunerea se intenpla de comunu in casa; éra in unele locuri, anume in cetati mari, trupurile repausatiloru de conditiune mai misera se porta indata dupa morte in cas'a mortuaria edificata spre scopulu acest'a.

In giurulu cadavrului espusu se asiedia luminarie cu lumine aprinse, éra la capu i-se pune, pe unde e datina, s. cruce.

Usulu facieloru, sí alu lumineloru la inmormentare este contempuranu cu ensasi originea crestinismului; cum se va aretá acest'a in alta parte a acestui traptatu alu nostru; éra in specie usulu luminarieloru cu lumine aprinse in giurulu cadavrului espusu fú observatu acum pe tempulu lui *Constantinu*, cum adeveresce *Eusebiu* in descrierea inmormentarii acestui maritu sí santítu imperatu. ⁷⁷⁾

---

⁷⁴⁾ „Ad ecclesiam maiorem antelucana hora, qua defunctus est, corpus ipsius portatum est; ibique eadem fuit in nocte, qua vigilavimus in pascha.“ [Paulin. in vita Ambrosii].

⁷⁵⁾ „(Corpus ipsius) Constantinopolin deportarunt; deinde in basilica omnium praestantissima sub altissimis gradibus deposuerant“ [Euseb. loc. cit.]

⁷⁶⁾ „Queso fili dulcissime! ne me ante diem quartum sepe-liatis, ut venientes famuli famulaeve, omnes videant corpusculum meum, nec ullus frustretur ab exequiis meis — de his, quos studiosissime enutriví“ [Greg. Turon. de glor. confess. c. 104].

⁷⁷⁾ „Luminibus super candelabris aureis circumcirca accensis,

Luminariile se punu in form'a crucii; unulu la capu, altulu la petiore, sî câte unulu la cele doue laturi. ⁷⁸⁾

Câte ceremonie, atâte misterie, atâte invetiature!

Secrîfulu, in care se asiédia trupulu, au nu este elu preste totu cá un'a corabia, asemenea corabiei lui Noe, care plutea asupra apeloru diluviului, in care trece repausatulu din valurile lumii acestia la tiermurile unei patrie mai fericite?!

Éra încátu secrîfulu e din lemnu, au nu vedemu cu s. *Ambrosiu* intipuita prin elu speranti'a inviarei marite, ce ne ascepta?! Au nu ne vestesce elu, ca precum arborele uscatu sî despoiatu de florile sî frundiele sale prin gerulu iernei reci, de nou 'si capeta poterile, de nou se adorna cu frundie sî flori la caldur'a sórelui de primavéra; ast-feliu trupurile nóstre vescedîte, despoiate de tipulu si frum-seti'a loru prin suflarea rece a mortii, candu va resarí acusi sorele stralucitu alu inviarii, éra se voru desceptá sî scolá din calcusurile loru spre bucuriele eterne ale vietiei ceresci. ⁷⁹⁾

Culcarea mortului in secrîu cu faci'a in susu, au nu este acest'a una viua expresiune a dorintiei, de care se to-pesce sufletulu repausatului, cá odiniora sufletulu imperatului psalmistu, a intrá in curtíle Domnului in patri'a ceresca? ⁸⁰⁾ ca sî noue celoru remasi aici au nu ne intinde

---

admirabile spectaculum videntibus exhibuerunt“ [Euseb. de vita Constant. loc. cit]

⁷⁸⁾ „Candelabra quatuor; ad pedes unum, ad caput alterum, et duo hinc inde ad latera, crucein efficiunt“ [Goas. Euchol. Graecon. in offic. fun. in sacerdot. not. 8.]

⁷⁹⁾ „Foretram ligneum est propter spem resurgendi. Ligaum enim etsi antea non proderat, posteaquam tamen Jesus id tetigit, proficere coepit ad vitam“ [S. Ambros. in cap. II. Luca]

⁸⁰⁾ „Concupiscit et deficit anima mea in atria Domini“ [Ps. LXXXIII 2]

ea salutari'a amonitiune, a indréptá corabi'a vietiei nostre catra tiermurile acelu' inalte regiuni, pana vomu descalecá fericiti la Ddiu, in care singuru potemu sperá a aflá odin'a sufletelu' nóstre?! ⁸¹⁾

Si compunerea maniloru in form'a crucii pe pieptu, ce frumosu ni representa ea starea suplicatoria, in care sufletulu se infacisia 'naintea Tribunalulu in fricosiatu din ceriu, cerendu indurare, sî asteptandu intre fiori sentinti'a necerta a Judecatoriulu inaltu, dela care nu mai este apelata? ⁸²⁾ repunendu-si sî invitandu-ne, a repune sî ensîne tota sperarea nostra in cruce. sî in sangele inelulu' frantu pentru noi pe altariulu crucii. ⁸³⁾

Si luminele aprinse, ce ardu in giuru, au nu sunt ele una demna manifestatiune de onorea detorita locuintiei sufletulu nemoritoriu? sî simbolu alu credintiei, cá pana trupulu jace acolé, caditu su secerea mortii, preda putredii, sufletulu traesce . . . traesce?! numai acum traesce in adeveru, intrandu ca unu atletu invingatoriu in lumin'a vietiei eterne ⁸⁴⁾ lumina, care ne va resarí acusi sî noue, deca asemene fetioreloru intielepte din s. evangelia, vomu stá purure parati, a intempiná cu lumine aprinse, cu luminele faptelu' bune pre Mirele sufletelu' nostre. ⁸⁵⁾

Sî in urma *espunerea corpului* spre privire, catu este

---

⁸¹⁾ „Fecisti nos Domine! ad te, et inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te.“ [S. August. Confess. l. I]

⁸²⁾ „Quid tam pavendum, quam iudicandus adstare illi tam terrifico tribunali, et incertam adhuc exspectare sub tam stricto Iudice sententiam.“ [S. Bern. in ps. 90.]

⁸³⁾ „Recipite fugitivum vestrum in sanguine Christi.“ [S. Bern. meditat. c. 4]

⁸⁴⁾ „Quid sibi volunt clarae lampades? An non eos tamquam athletas deducimus“?! [S. Chrysost. hom. 4. in ep. ad. Hebr.]

⁸⁵⁾ „Ecce sponsus venit, exite obariam ei.“ [math. XXV. 6]

ea de instructiva, catu de edificatoria! Au nu ne striga a-celu trupu inanimu: „*Cu adevveratu desiertatiune sunt tote, si viet'a acest'a este umbra si visu!* — „*Care marire stâ pe pamentu neschimbata?* — „*Ce taina este acest'a, ce s'a jacutu pentru noi? Cum ne amu datu stricatiunei? Cum ne amu injugatu cu morteu?* etc. etc. (cf. ofic. funer. in Eucol.) Sî pona trupulu fora grainu sî sentîre pare a ne strigá ast-feliu; au nu pare a comparé sî sufletulu repausatului in-aintea nóstra, si a bate la usi'a sufletului nostru esorandu, a lu-petrece la locuintiele éterne, si a-i asistá in respunsulu dandu inaintea tribunalului infricosiatu din ceriu cu roga-tiunile nóstre?! „*Ci ve rogu pre voi toti si me umilescu vóue, ne'ncetatu ve rogati lui Christosu Domnedieu pentru mine, cá se nu me despuna dupa pecatele mele, la loculu celu de tortura; ci se me asiedie unde este lumin'a vietiei.*“ (cf. ofic. fun. in Eucol.)

Éca pentru-ce s. baserica nu numai nu reprobá, ci comenda si santiesce prin usulu seu espunerea trupurilor repausátiloru — deschidiendu bucurosú spre acestu scopu — cum erá datina odiniora — chiaru usiele caseloru lui Ddieu, càci deca acum sî simpl'a memoria a mortîi este atátu de salutaria, cu câtu mai vîrtosu strabate privirea mortului cu frica sufletele nostre — frica santa, fruptuitoria, care dupa s. Augustinu cá unu cuiu alu carni, afige de lem-nulu crucii tote patimele nostre ⁸⁶⁾ desteptandu-ne a priví la capetulu nostru comunu, si a ne tíentí ochii la bunurile, ce ne astepta in patri'a eterna! ⁸⁷⁾; pe ale carei tiermuri

⁸⁶⁾ „Timor de futura morte mentem necessario concutit, et quasi clavus carnis, omnes motus superbiae ligno crucis affigit.“ (S. August. de doctr. Christ.)

⁸⁷⁾ Melius est ire ad domum luctuos, quam ad domum convi-vii; in illa enim finis cunctorum admonetur hominum, et vivens cogitat, quid futurum sit.“ (Eccl. VII. 3.)

éca-lu acum descalecatu éra unu conluptaciu alu nostru, pe care deca eramu detori a-lu sustienea cu rogatiunile noastre in lupt'a vietici ⁸⁸⁾; au potemu-i, au iertatu ne este a-i refúsá spriginulu rugatiuniloru noastre in faci'a trupului lui rece in or'a, candu 'nainteá tribunalului cerescu se desbáte chestiunea sortii lui eterne?! ⁸⁹⁾.

(Finea va urmá.)

J. P. Somesianulu.

DISCURSU IDILICU

*pronunsiatu de T. Paschides, directorele pensionatului elenicu,
pe mormântulu repausatului ION HELIADE RADULESCU.*

I.

Plangeti, muse romane! pre Apolonele Romaníei, care a luminatu cu radielé s'ale una generatiune intréga, si ai carei representanti s'au adunatu astadî dela patru extremitati ale cetatiei lui Bucuru, insociendu cortegiulu seu funebru!

II.

Plangeti barbati de litere, pe verhovniculu literaturéi romane, acáruí'a statua, ce se va erige in viitoriu, va ocupá celu deintâiu locu in Panliterariulu romanu, cá Esiodu alu vechiei Elade in mediuloculu autoriloru clasici!

III.

Plangeti oratori ilustrii, pe acél'a, care a împodobitu tribun'a romana de atâtea-ori, fulgerându cá unu tunetu fraud'a, abususulu, impietatea si viciulu ori unde erau încuibate!

⁸⁸⁾ „Orate pro invicem, ut salvemini.“ [Jac. V. 16.]

⁸⁹⁾ „Sancta et salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut a peccatis solvantur.“ [II. Macab. XII 46.]

IV.

Lacrimáti barbati democrati, barbati din poporu, pentru-cà o stea a democratiei universale a eclipsatu din Roman'á, radiiele carei'a s'a versatu luminatórie in spiritele adeptíloru lui Platonu si alui Washington pe-acestu pamentu danubianu in tempu de unu jubileu întregu.

V.

Lacrimati filosofi luminosi, pentru-cà filosofulu Heliade, care a fostu initiatu in misteriele templului din Etiopolulu Egiptului si a urmatu pre Ermeu, pe Zamolxis pitagoricu alu Daciei, si pe Aristote socraticu, se înmormênta astadî in secríflu nemorirei sigilatu cu omni-sapienti'a inteligentiei.

VI.

Versati lacrimi leviti romani, interpretulu Bibliei sacre, traducatoriulu Evangeliei Domnedieu-omului, aperaturele dreptureloruBsî invetiaturei clerului nu mai este . . . . nu mai esista decâtu acolo susu in ceriu, care l'a rechiamatu pentru a încununá sciinti'a s'a!

VII.

Versati libatiuni voi profesori, redactori si coru alu studintiloru, pentru-cà parintele filologiei, îmbogatítorulu limbei, înfrumsetiatorulu poesiei romane lasa astadî unu golu mare, care este forte cu anevoia a se înlocuí. Atátu de mare si sentítória este rapírea unui asemenea barbatu din mediuloculu corului Perideloru!

VIII.

Vino Solomone, profete omni-sapiente, de saruta fruntea scanteiatória a barbatului versatu in limbe antice si moderne, prin cari a potutu traduce in viersuri romane cea mai sublima poesia a t'a, margaritariulu Bibliei: *Canteculu canteceloru*, unde lir'a t'a, o rege-profete, pentru a cantá

pe mirele Domnedieu-omu si pe mirés'a mum'a sa neprihanita, a sboratu pana la ceriuri!

IX.

Sboráti muse, de pe inaltímile Carpatiloru si Eliconului, veniti de impletiti cununi de flori nevescedíte pe fruntea septagenara a discipulului vostru fidele, care si-a consumatu anii vietiei in meditati'a opereloru vóstre si respandirea sciintiei clasice!

X.

Dar' éta cà vediu pe Dîn'a Carpatiloru pogorindu-se cu repeditiune si tienendu in stâng'a una sticla de apa odoriferante, compusa din suculu tuturoru floriloru Daciei antice, stropesce corpulu acestui barbatu celebru.

Uite si geniulu Romanfei, tienendu in drépt'a unu buchetu de-o mfa de flori, ce-lu depune cá unu odoru pe pieptulu acestui semidieu, care a visatu tiér'a s'a in multe scrieri ale sale cá o regina independinta si unita cu cea de peste Carpati!

Éta inse si-o Dfee învestmêntata in negre cu aripi ràoróse si umede se apropia de cetatea lui Bucuru! Ei bene, este Elad'a, o Heliade, pe care ai stimatu-o, ai cantatu-o de-demultu. Recunoscutória, ea depune pe mormentulu filelenului (anim'a càrui'a a tresaritu de bucurfa la anesarea Eptanesei cu patri'a muma) ramur'a Minervei, cá lui Epimenide, filosofu din Cret'a, poporulu atenianu.

In fine mirés'a ortodocsa, Sionulu orientale, reamentindu îmbracisiarea ce ai aretatu eruditului seu tramisu in tempu de restriste, vicariulu patriarchale, care tiene actualminte tronulu Cesariei, 'ti ofera ramur'a fenicelui, simbolu alu nemoririi si nevescedírei!

Fya-ti memori'a eterna, mare cetatiane alu Daco-Romanfei!

SPERANȚIA.

În asta vale neagra de plânsu și suferința
Am și eu o stea dalbă, la care 'n veci privescu,
Am și eu o suavă, o gingasia ființa
Ce sinceră me iubește și sinceru o iubescu.
O! catu e de frumoasă, și catu este de bună!
Cându neguri de tristă în giarulu meu s'adună,
Atuncia ea devine pe ceriulu meu unu sôre
Și negur'a o stinge cu radi'a-i lucitôria.
Cându nori, fortune grele pe ceriulu meu s'arata
Atunci prin cêti'a neagra de fulgeri sfasiata
În form'a unui angeru din ceriu ea se cobôra,
Me apera de fulgeri cu arip'a-i usiôra,
Apoi me iă cu sine, me pôrta într'unu sboru
Dincolo de fortune, prin tiér'a steleloru,
De unde norii negri abia se mai zarescu,
Pe unde tôte 'n giuru-mi suridu și stralucescu.

Adeseori, cându cugetu la sortea gintei mele,
Și sufletu-mi ofțeza patrunsu de-o neagra gele:
„O! nu fi tristu, — ea mi-dîce voiosu suridietoria
Stergêndu rôu'a de lacrimi în ochii-mi lucitôria, —
Sêu nu vedi Auror'a cu buzele-i splendide
Pe ceriula romanimei ce vesela suride? . . .
Acusi veni-va ciasulu acelu stralucitoriu,
Cându toti cei cu simțire, cu anima romana,
Din somnu voru se se scôle, și dându mana cu mana,
Crea-și-voru în unire unu falnicu viitoriu!“ . . . .

Adesu, cându vedu pământulu cum nota în pecate,
Cum fratele sugruma pe dulcele seu frate;
Cându aflu că dreptatea din lume a sboratu,
Și pâna cându Pecatulu uritu și 'ntunecat
Cântându la hori voioșo, freneticu se desfata:
Curat'a Inocentia cum plange 'ncatasiata!
Cându vedu că omenimea „bani! bani!“ strigându mereu
Se lapeda în urma chiar și de Domnedieu:
Atunci oftezu cu jale și mi-vine unu tainicu doru:
Din asta lume neagra în alt'a că se sboru . . . .

Dar scump'a mea mai suavă, mai dulce că unu vishu,
Mai bună, că unu angeru din sacrulu paradisu,

S'apropia de mine c'o gingasia zimbire
Si fruntea-mi notediându-o mi-dice cu iubire :
„O! fi voiosu ; veni-va — căci trebue se vie —
Acusi veni-va tempulu, candu miser'a domnia
A viciului negru cadiându se va sfirsi :
Si-atunce a Dieimei cerescu si sacru nume,
Curat'a Inocintia, Virtutile in lume,
Că sórele pe bolta, eternu voru straluci!

Asia mi-graesce dins'a cu vocea ei de miere ;
Si cui se nu aduca acestu glasu mangaiere ? .

Ah! pâna candu vedé-voiu surisulu ei voiosu :
Eu — nesciindu in vietia ce-i plaasulu durerosu —
Trai-voiu cá si 'n dñle de maiu o florióra . . .
Dar' venturile sórtei ce voru odinióra
Din juru-mi s'o departe, acele venturi grele
Voru stinge totu odata si foculu vietiei mele . . .
Sciti cine e acésta fiintia, ce in lume
Sci éru'a pentru mine s'o schimbe 'n maiu frumosu ?
Ea-i sor'a fericirei : „Sperantia“—i alu ei nume,
Si patri'a-i strabuna e ceriulu luminos.

Petru Dulfă.

Pro memoria.

Se privimu copilasiulu aplecatu la pieptulu maternu. Indata-ce se satura, elu dirige catra mama-s'a priviri voióse si vesele, cá si cum ar' voi se marturiséscă gratitudinea s'a. Acestu sentiomentu confusu la inceputu, se desvolta deodata cu etatea; in proportiune cu binefacerile ce elu primesce dela parinti, se maresce si recunóscinti'a s'a. In ochii copilului, parintii se paru puternici si buni : puternici spre a-i ajutá in tóte circumstantiele, buni spre a ingrigi de tóte necesitatfle lui.

J. P. *Heliade.*

Nu diceti, comparându-ve cu celi bogati, ca Provedinti'a a facutu se fiti nascuti intru-o conditiune aspra si miserabila, cá destinulu acelor'a este demnu de invidiatu, ér' alu vostru demnu de plansu. Nu este asia tifi mei! Natur'a n'a datu loru neci dóue guri, neci dóue stomachuri, neci diece sentiuri, nemicu mai multu preste ace'a ce v'a datu si voue. — Nu invidiati dara de locu aparinti'a brilianta inse amagitoria a unei fericiri ce nu exista, si aduce-ti-ve totudeaun'a amente că adeverat'a fericire constá numai in travaliu, in sciintia si in virtute.

Comeniu.

REVISTA.

Archipastoriulu romanu de Oradea-mare Ilustrisimulu Domnu Domnu *Joanu Olteanu* s'a înscrișu in Aibulu foiei „Predicatoriulu Sateanului romanu“ că patronu alu acestei foie.

Hierarchi'a bisericeii romane- si greco-catolice cu finea anului 1876 numerá: 54 cardinali, 11 patriarchi, 750 metropoliti si episcopi romano-catolici, 50 metropoliti si episcopi greco-catolici, 170 prelati in partibus infidelium, 28 metropoliti retrasi, 1 episcopa-patriarchu, 112 prelati pontificii (fora diecesa).

In Rusi'a se afla 59 milióne însi de religiunea greco-orientala si 24 milióne de alte diverse relegiuni. — Biserici greco-orientale suntu 50.000 cu 108.724 facie bisericesci. Monasterii suntu 493 cu 5.689 calugari si 3.587 calugaritie. — Mai de curandu, la propunerea imperatesei Mari'a Alexandrovna, Sinodulu bisericeii greco-orientale a incuviintiatu infientiarea unui ordu nou de calugaritie su numirea „**Sororile de caritate.**“ Acestea calugaritie voru avé se se ingriégiesca de ostasii raniti si bolnavi; — pentru ace'a in casu de resbelu, ele voru fi impartite pre la spitalele militare — fiendu indetorate a procurá de pre a sumu chiaru totu materialulu de lipsa la atari ingrigiri de raniti si bolnavi, cum suntu: cárpe, scame s. a.

Credenti'a budista e cea mai latita dintre tóte credentiele esistente. Ea are 400 $\frac{1}{2}$ milióne aderenti, — precandu credenti'a crestiniloru resariteni si de alte confesiuni abia apropia la olalta numerulu de 400 milióne, ér' credenti'a catolica nu are decátu ceva preste 200 milióne. — Mai suntu afora de ace'a 175 milióne brahmini, 96 milióne mohamedani, 5 milióne evrei si preste 100 milióne pagáni fora ceva credentia espressa.

Calugari Jesuiti pe intregu rotogolulu pamentului se afla 9546, — dintre acesti'a in Austro-Ungari'a suntu 484 cu 13 monasterii. — **Benedictinii** numera 184 membrii, — dintre cari 133 suntu preoti ordinati. — **Minoritii** numera 334 membrii, — dintre cari 205 suntu preoti ordinati, 4 missionari, 15 administratori de parochie si 32 profesori. — **Franciscanii** numera 285 membrii, — dintre cari 2 suntu missionari.

In **New-York** — capital'a Stateloru-Unite americane — se afla 649 biserici frumóse si bene-arangiate, in cari incapu 308,500 ómeni. Semnu invederatu, că relegiositatea si moralitatea prosperéza acolo, unde se afla civilizatiunea cea adeverata.